

Ukratko o HMSNU i Meteoalarmu

Meteorolo-ki i Hidrolo-ki sistemi za najavu i upozorenje o nailasku vanrednih, opasnih i nepovoljnih meteorolo-kih i hidrolo-kih pojava/doga aja su osnovne karike u sistemu za-tite materijalnih dobara i ljudskih flivota od destruktivnih atmosferskih fenomena.

U mnogim zemljama sveta, a od pre desetak godina i u Evropi, ovi sistemi imaju najvi-i prioritet u nacionalnim meteorolo-kim ili hidrometeorolo-kim sluffbama. Vlade ovih zemalja su prepoznale svoje nacionalne meteorolo-ke/hidrometeorolo-ke sluffbe kao bazi ni subjekat u sistemu smanjenja -teta od destruktivnih meteorolo-kih i hidrolo-kih pojava/doga aja. Na taj na in oja an je ukupan kapacitet¹ zajednice za efikasnu borbu sa prirodnim katastrofama. U skladu sa tim, Republi ki hidrometeorolo-ki zavod Srbije (RHMZ Srbije), zapo eo je da razvija Hidrometeorolo-ki sistem za najavu i upozorenje Srbije (HMSNU Srbije).

HMSNU Srbije tretiran je kao deo sveobuhvatnog nacionalnog sistema za smanjenje -tetnih posledica prirodnih katastrofa². Na taj na in ja a se ukupan kapacitet Srbije i stvara se zdrava osnova za smanjenje rizika³ i ublaflavanje posledica prirodnih katastrofa.

Elementi HMSNU Srbije su:

- ☆ Prikupljanje podataka;
- ☆ Rutine monitoringa;
- ☆ Otkrivanje opasnih pojava (ugroflenosti*);
- ☆ Prognoza opasnih pojava (ugroflenosti);
- ☆ Bdenje i formulacija upozorenja;
- ☆ Diseminacija informacija i prognoza;
- ☆ Reagovanje zajednice i povratna informacija i
- ☆ Podr-ka nakon katastrofe.

U dizajniranju i implementaciji HMSNU Srbije kori- ena su iskustva zemalja koja imaju najve e probleme sa prirodnim katastrofama, preporuke SMO (Svetska Meteorolo-ka Organizacija) i Profesora [John W. Zillman](#)-a iz 2004. godine.

Jezgro HMSNU Srbije jesu Meteoalarm i Hidroalarm.

Meteoalarm sajt sa adresom www.meteoalarm.eu, razvila je mrefla Evropskih meteorolo-kih sluffbi, poznata pod nazivom EUMETNET. Utrv eni su jedinstveni simboli za vanredne i opasne meteorolo-ke elemente i pojave. Bojama kodirana karta u kombinaciji sa ovim simbolima omogu ava brz pregled prognoziranih vanrednih i opasnih meteorolo-kih elemenata i pojava. Utrv ena su etiri nivoa opasnosti. Svakom nivou opasnosti dodeljena je jedna boja (zelena - nema opasnosti, fluta - vreme je potencijalno opasano, narandflasta - vreme je opasno i crvena - vreme je veoma opasno). Bela boja ukazuje da informacija nije raspolofliva. Sve zemlje lanice EUMETNET-a koriste iste boje i simbole. Upozorenja se izdaju za 48 sati unapred.

Radi univerzalnosti najave i upozorenja u Meteoalarm sistemu RHMZ Srbije, kori- ena je logika evropskog meteoalarmma sa istim grafi kim simbolima vanrednih i opasnih meteorolo-kih elemenata i pojava. Nakon godinu dana operativnog rada, 14. maja 2009. godine, pristupili smo u EUMETNET-u.

Hidroalarm ura en je kao deo HMSNU Srbije. Utvr ena se etiri nivoa rizika. Svakom riziku dodeljena je odgovaraju a boja. Hidroalarm tretira vanredne i opasne pojave na rekama. Zelena boja ozna a da nema upozorenja. Plava - zna ajan porast ili opadanje vodostaja. Led u pokretu pokriva vodenu površinu od 10% do 40%. Pojave koje bi mogle zahtevati preduzimanje mera **redovne odbrane od poplava ili leda**. Naradflansta - veoma zna ajan porast ili opadanje vodostaja. Led u pokretu pokriva vodenu površinu od 50% do 100%-led stoji. Pojave koje bi mogle zahtevati preduzimanje mera **vanredne odbrane od poplava ili leda**. Crvena - ekstremne hidrološke pojave i uslovi.

¹ Kapacitet: Kombinacija ukupne raspoložive snage i resursa u nekoj zajednici, društvu ili organizaciji koja može da smanji nivo rizika ili posledica katastrofe (Izvor: ISDR Terminologija smanjivanja rizika od katastrofa)

² Katastrofa: Ozbiljno reme enje funkcija zajednice ili društva koje uzrokuje velike ljudske, materijalne, ekonomske ili ekološke gubitke koji prevazilaze sposobnost pogo ene zajednice ili društva da se izbori koriš enjem svojih sopstvenih resursa (Izvor: ISDR Terminologija smanjivanja rizika od katastrofa)

³ Rizik: Verovatne posledice, izražene u vidu izgubljenih života, povre enih ljudi, imovine, sredstava za život, prekinutih privrednih aktivnosti ili ošte enja životne sredine. (Izvor: ISDR Terminologija smanjivanja rizika od katastrofa)

* Hidrometeorološka ugroženost/opasnost: Prirodni procesi ili pojave atmosferske, hidrološke ili okeanografske prirode koje mogu dovesti do gubitaka života ili povreda, ošte enja imovine, društvenog ili ekonomskog poreme aja ili degradacije životne sredine. (Izvor: ISDR Terminologija smanjivanja rizika od katastrofa)